

5. Що таке алготрейдинг? Види алгоритмів на фондовому ринку. <https://ffin.ua/blog/articles/investopedia/post/algotroiding-na-birzah-shho-ce-ta-yak-pracyuje#:~:text=> (дата звернення: 20.01.2024).

6. Про ринки капіталу та організовані товарні ринки: закон України 3480-IV, редакція від 01.01.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15#Text> (дата звернення: 20.01.2024).

АНАЛІЗ СТАНУ ФАРМАЦЕВТИЧНОГО РИНКУ В УКРАЇНІ

Євдокимова Н.О., здобувач вищої освіти*,
Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна

У непростому економічному та політичному контексті, який склався в Україні, аналіз діяльності підприємств набуває особливої актуальності та значущості. Глибоке розуміння внутрішніх процесів, зовнішніх проблем та їх впливу на ефективність та стійкість діяльності підприємств є ключовим для прийняття обґрунтованих управлінських рішень [4]. Сьогодні, більш ніж коли-небудь, підприємства потребують адаптації до швидкозмінних умов ринку, оптимізації своїх операцій та інноваційного підходу до розвитку нових продуктів і послуг, що, в свою чергу, вимагає детального аналізу різних аспектів діяльності.

Аналіз діяльності підприємств у таких умовах стає не лише інструментом діагностики поточного стану справ, а й механізмом прогнозування майбутніх тенденцій, що дозволяє вчасно адаптуватися до змін, мінімізувати ризики та використовувати наявні можливості для розвитку [2]. Він сприяє виявленню слабких місць у виробничих процесах, системі управління, ланцюгах постачання та відносинах з клієнтами, надаючи можливість для їх усунення або оптимізації.

Враховуючи зростаючу складність та непередбачуваність зовнішнього середовища, здатність до швидкого аналізу та ефективного реагування стає критичним фактором успіху підприємства [4]. Це вимагає не лише збору великого обсягу даних, але й їхньої аналітики з використанням сучасних методів та інструментів, здатних забезпечити глибоке розуміння та підтримку прийняття стратегічних рішень. Таким чином, акцентування уваги на аналізі діяльності стає фундаментом для підвищення ефективності, зміцнення конкурентних позицій на ринку та забезпечення сталого розвитку підприємств в умовах невизначеності та постійних змін.

---

* Науковий керівник – Зайка С.О., к.е.н., професор

На сьогодні в Україні гостро постає питання функціонування та розвитку підприємств різних галузей промисловості. Нові економічні закони, система оподаткування, повномасштабне вторгнення в країну – внесло в свої корективи в розвиток різних сфер економіки [3].

Якщо говорити про фармацевтику України, то за останні роки вона стрімко розвивалася і нарощувала виробництво. Наприклад, за 2021 рік було випущено біля 300 нових препаратів. До повномасштабного вторгнення рф український ринок фармацевтики, стрімко зростав на рівні 10-12 % щорічно. За перший рік військових дій, загальний обсяг продажів впав на 5 % [1].

На це вплинули такі фактори:

1. *Демографічна криза населення.* Через воєнні дії з країни виїхало до 15 % населення.

2. *Інфляція.* Негативний вплив інфляції на громадян призвів до зниження їх рівня купівельної спроможності. Яскравим прикладом цього є зниження попиту на вітаміни та дієтичні добавки на 40 %.

3. *Нестача кваліфікованих кадрів.* Цей фактор пов'язаний з міграцією населення. Багато працівників покинуло межі країни, що викликало нестачу кваліфікованої робочої сили, яку відчують фармацевтичні підприємства і яка впливає на їх роботу.

4. *Знищення складів та потужностей фармацевтичних підприємств.* Через бойові дії в Київській області та на Сході, де зосереджені найбільші оператори на ринку фармацевтичної продукції, українські підприємства зазнали суттєвих збитків. Так, компанія «Фармак» зазнала збитків на 1,5 млрд. гривень через повне руйнування складу в Макарові під Києвом, де точились танкові перестрілки. Склад був наповнений первинним упакуванням та готовою продукцією. Сума збитків перевищила річний дохід підприємства, що стало серйозною проблемою для нього [3, 5].

В Луганській області знижено виробничі потужності ТОВ «Мікрохім» - виробника кардіопрепаратів (виробничі потужності у м. Сіверодонецьк). Зараз частково відновлено виробництво препаратів на потужностях інших фармацевтичних підприємств країни.

5. *Перебої зі світлом.* Процес приготування ліків є багаторівневим і кропітким, тому наявність електроенергії є важливою в роботі фармацевтичної галузі. При зупинці понад 30 хвилин продукція чи сировина могла бути забракована та знищена, а повторна підготовка приміщень та обладнання у такому разі триває понад вісім годин, що призводить до зриву виробничих планів, суттєвих фінансових втрат та можливого дефіциту препаратів в аптеках.

6. *Ринок збуту*. За даними Міністерства охорони здоров'я в Україні кількість аптек скоротилась вдвічі – з 22780 аптечних закладів до 10533.

Станом на зараз спостерігається відновлення сфери ринку. За перше півріччя 2023 обсяг реалізації продукції виріс на 25 % відносно минулого року. Також змінилася і сама структура асортименту ринку. До прикладу ампульне виробництво зросло до 31 % а інфузійне до 39 %. Це той тип ліків які застосовують в шпиталях та лікарнях.

Дуже важливим рішенням для галузі стало внесення у липні 2022 року Кабінетом міністрів фармації до пріоритетних галузей виробництва для економіки країни, що надало більший приток інвестицій у цю сферу.

Отже, не дивлячись на всі виклики домі фармація не тільки вистояла, але і продовжує розвиватися та доводити, що наш фармацевтичний ринок нічим не гірший за європейський. Прикладом цього є сума експорту до інших країн:

- Узбекистан – \$ 22,3 млн;
- Литва – \$ 14,7 млн;
- Казахстан – \$ 13 млн;
- Грузія – \$ 12,6 млн.

Наразі пріоритетним напрямком галузі залишається виробництво препаратів для задоволення потреб воєнного комплексу країни і забезпечення доступності препаратів для громадян України.

Література:

1. Аналіз фармацевтичного ринку в Україні. 2023 рік. URL: <https://proconsulting.ua/ua/issledovanie-rynka/analiz-farmaceuticheskogo-rynka-v-ukraine-2023-god> (дата звернення: 05.03.2024).

2. Заїка С.О., Грищенко В.А. Становлення і перспективи розвитку економічного аналізу в Україні. *Вісник ХНТУСГ: Економічні науки*. 2016. Вип. 174. С. 136-144.

3. Організація та економіка фармації. Ч. 1. Організація фармацевтичного забезпечення населення: національний підруч. для ВНЗ / А.С. Немченко, В.М. Назаркіна, Г.Л. Панфілова та ін.; за ред. А.С. Немченко. Харків: НФаУ: Золоті сторінки, 2015. 360 с.

4. Управлінська діагностика: курс лекцій для здобувачів вищої освіти денної та заочної форми навчання: упоряд.: С.О. Заїка. Харків: ДБТУ [б. в.], 2023. 270 с.

5. Як фармацевти встояли під час війни і на що розраховують тепер. URL: <https://farmak.ua/publication/yak-farmaczeviti-vstoyali-pid-chas-vijni-i-nashho-rozrahovuyut-teper/> (дата звернення: 05.03.2024).